

MEDEMBLIK.
4.

ZEEWERING.

De Noorderdijk, strekkende van de buitenhaven te Enkhuizen tot den Bullendijk, waar de scheipaal tusschen den Drechtlerlandschen en den Vier Noorder Koggen zeedijk staat.

Deze zeevering behoort tot den Drechtlerlandschen zeedijk, en wordt door den kavel of het ambacht Drechteland onderhouden.

De Vier Noorder Koggen zeedijk, strekkende van de zoeven genoemde aansluiting aan den Drechtlerlandschen zeedijk, tot de aansluiting aan den zeedijk van den polder Waard en Groet.

Deze zeevering wordt door den kavel of het ambacht de Vier Noorder Koggen onderhouden.

De Drechtlerlandsche zeedijk maakt met den Vier Noorder Koggen zeedijk het naz zeevering zijnde gedeelte van den Westfrieschen dijk uit. Laatstgenoemde is de ringdijk, waarbinnen Westfriesland besloten is, en die zich van de aansluiting aan den Noorder IJ en Zeedijk bij Lutjeschardam, door de steden Hoorn, Enkhuizen en Medemblik uitstrekt tot den zeedijk van den Waard- en Groetpolder. Verder is deze dijk door verschillende bedijningen een groene of Slaperdijk geworden tot het gekucht Krabbendam; loopt verder langs Schoorl-dam en Huismaard tot de sluis de Zes Wielen; van daar langs onderscheiden ringpaarten naar Rustenburg, en eindelijk langs Ursem en Avenhorn, weder naar den zeedijk bij Lutjeschardam.

De hoogte van den Westfrieschen dijk bedraagt van de aansluiting aan den Waard- en Groetpolder tot Krabbendam + 3.40 tot + 3.94, en verder + 1.25, met uitzondering van den ouden Heer Huijendijk, die door de Schermer wordt onderhouden op de hoogte van + 1.00.

Ieder der vier ambachten van Westfriesland onderhoudt zijn eigen deel van den omringdijk, terwijl de kosten over al de ambachten verdeeld worden, en het Collegie van Hoofdingelnden van Westfriesland het toezigt op den geheelen dijk heeft.

De zeedijk van Waard en Groet, strekkende van de aansluiting aan den Vier Noorder Koggen zeedijk tot de aansluiting aan den zeedijk van den Wieringerwaard. Deze dijk met de daarin gelegen sluizen wordt onderhouden door het bestuur van den polder Waard en Groet.

POLDERS, ENZ.

Polders.

Op de kaart is de waterstaatkundige toestand getekend. De administratieve indeling is boven de kaart omschreven.

Kavel Drechteland.

Zie voor de polders, die tot dezen kavel behooren, de opgaven boven de kaart. De tot dezen kavel of dit ambacht behoorende polders hebben een ambachtsbestuur, dat geregeld is bij het reglement, vastgesteld door de Staten der provincie Noordholland 7 Juli 1864 (Prov. Blad n°. 43).

Het is belast met het beheer en het onderhoud van de dijken en wegen van het ambacht. De polders, die tot dit ambacht behooren, hebben een gemeenschappelijke vertegenwoordiging in het Hoogheemraadschap van de Hondsbosche en Duinen tot Petten.

Kavel de Vier Noorder Koggen.

Zie voor de polders, die tot dezen kavel behooren, de opgaven boven de kaart. Dit ambacht heeft een gemeenschappelijk gemaal. Afgescheiden van dit gemaal zijn de Binnenpolder, de Weelpolder, polder de Bedijkte Boezem, de Lagehoekpolder met den Heil- en Kreil-, en Mulmerpolder, de polder de Kaag onder Spanbroek en de polders Hondsbroek en Oldam, die afzonderlijke benamingen hebben.

Het bestuur is geregeld bij het reglement, vastgesteld door de Staten der provincie Noordholland 7 Juli 1864 (Prov. Blad n°. 44).

Het is belast met het beheer en het onderhoud van de dijken, wegen, bemaling en verdere werken van het ambacht.

De polders die tot dit ambacht behooren hebben een gemeenschappelijke vertegenwoordiging in het Hoogheemraadschap van de Hondsbosche en Duinen tot Petten.

Kavel de Schager en Nidorder Koggen

Zie voor de polders, die tot dezen kavel behooren, de opgaven boven de kaart. Dit ambacht is gescheiden in twee koggen, de Schager en de Nidorder kogge, die ieder een eigen boezem en een eigen bemaling hebben, die in elke kogge weder afzonderlijk bestuurd worden.

Het reglement, waarnaar het ambacht bestuurd wordt, is vastgesteld door de Staten der provincie Noordholland 7 Juli 1864 (Prov. Blad n°. 45).

De dijken van het ambacht worden in elk der koggen afzonderlijk bestuurd. Deze beide besturen maken te zamen het gemeenschappelijk ambachtsbestuur uit, voor zover betreft 1°. de vertegenwoordiging van het ambacht in het Hoogheemraadschap van de Hond-bosche en Duinen tot Petten, en 2°. de zaken, waarover het ambacht met Geestmerambacht gemeenschappelijk beheer voert.

De drie laatstgenoemde kavels maken met den kavel Geestmerambacht het land uit, van ouds heikend onder den naam Westfriesland.

DROOGMAKERIEN EN BEDIJKINGEN.

De Bemmeeer is bedijkt en drooggemaakt krachtens octrooi van 17 Augustus 1629, verleend door de Staten van Holland en Westfriesland aan Dijkgraaf en Heemraden van het ambacht de Vier Noorder koggen.

De Brako, Poel en Wijmers en het Lichtewater, zijnde vier kleine meertjes, zijn bedijkt en drooggemaakt krachtens octrooi van 3 Junij 1630, verleend door de Staten van Holland en Westfriesland aan Burgemeesters en regeerders van Medemblik.

De Braak te Aartswoud is bedijkt en drooggemaakt krachtens octrooi van 17 April 1631, verleend door de Staten van Holland en Westfriesland aan de Vrouwe van Hoog- en Aartswoud.

De Segerdijk, na de bedijking genaamd de Braakpolder, is bedijkt en drooggemaakt krachtens octrooi van 17 November 1634, verleend door de Staten van Holland en Westfriesland aan Schepenen en Regeerders van Winkel.

De Kolk van Dussen is bedijkt en drooggemaakt krachtens octrooi van 26 Januarij 1641, verleend door de Staten van Holland en Westfriesland aan Kerkmeesters van Hoog- en Aartswoud.

De Nederlands-polder is bedijkt en drooggemaakt in het midden der zeventiende eeuw.

De Waard- en Groetpolder is ingedijkt krachtens concessie, verleend bij Koninklijk besluit van 5 Juli 1843, n°. 42.

Het Grootte Hop bij Medemblik is bedijkt en drooggemaakt krachtens vergunning, in 1854 verleend door het ambachtsbestuur van de Vier Noorder koggen.

De Weel is bedijkt en drooggemaakt krachtens concessie, verleend bij Koninklijk besluit van 4 Junij 1856, n°. 57. In datzelfde jaar was het werk voltooid.

Het Kerkerijtje is omkaad en drooggemaakt in 1857, voor rekening van de Hervormde Kerk te Winkel.

POLDERS DIE GEHEEL OF GEDEELTELIJK OP DE
KAART VOORKOMEN.
Administratieve indeling.

KAVEL DRECHTERLAND.

Noordholland.

Polder Grootslag.

KAVEL DE VIER NOORDER KOGGEN.

Polder de vier Noorder Koggen.

Polder de Nes.

Polder Grootte Hop.

Polder de Brake, Poel en Wijmers en het Lichtewater.

Bennemeerpolder.

Polder de Kolk van Dussen.

Braakpolder te Aartswoud.

Weelpolder. (Bestaande uit een hoog en laag gedeelte.)

Polder de Bedijkte Boezem.

Binnenpolder.

Polder de Lagehoek.

KAVEL DE SCHAGER EN NIDORDER KOGGEN.

Nidorderpolder.

Kostverlorenpolder.

Oosterpolder.

Nederlands-polder.

Polder Kerkerijtje. (Bestaande uit een hoog en laag gedeelte.)

Weerepolder. (Bestaande uit een hoog en laag gedeelte.)

Braakpolder.

Schriaknaagpolder.

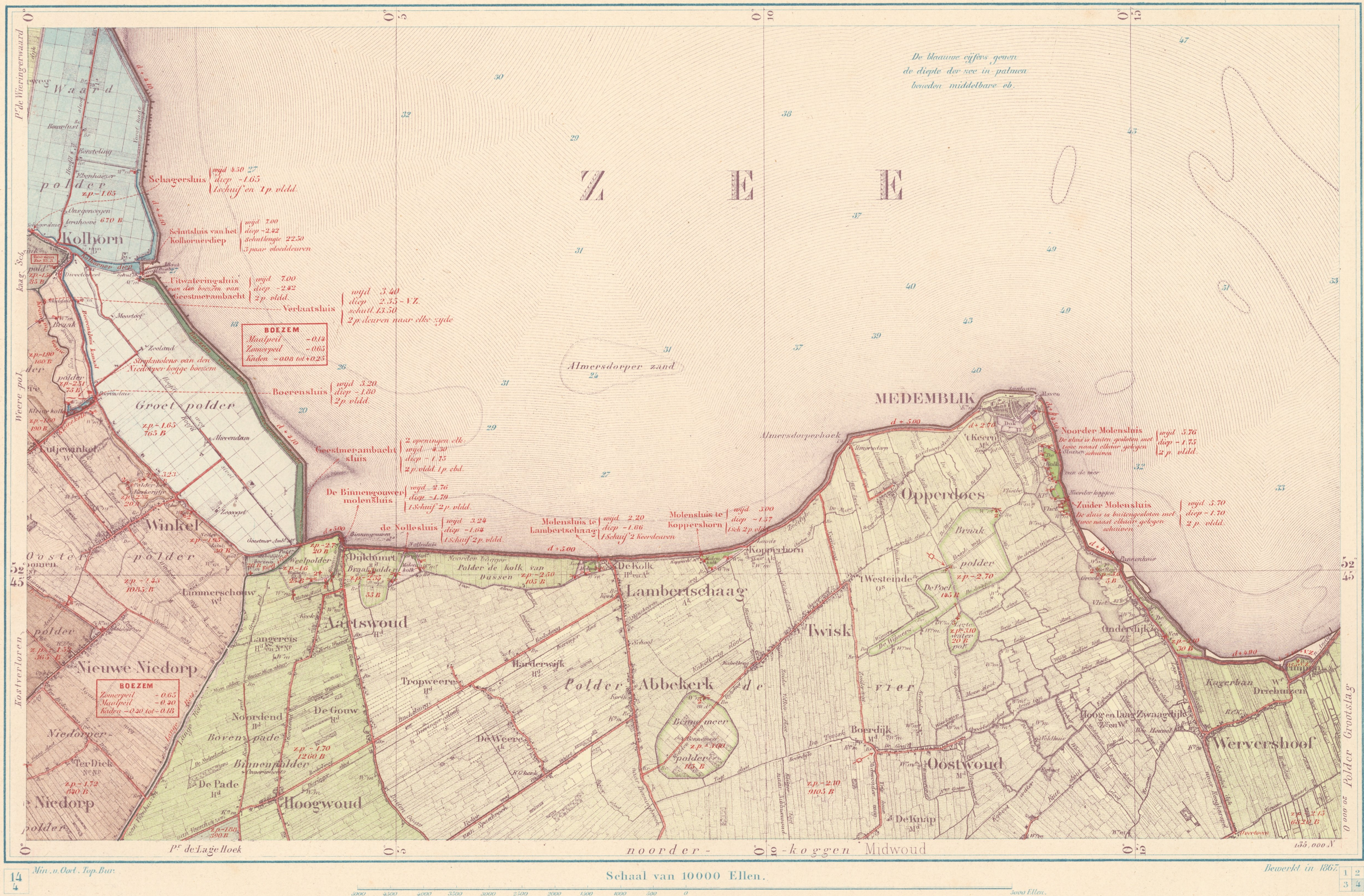
GEHEEL OF ZICH ZELF STAANDE POLDERS.

De Waard- en Groetpolder. (Bestaande uit de twee waterstaatkundige polders van dien naam.)

Polder de Wieringerwaard.

BUITENPOLDERS.

Buitenpolder onder Andijk.

WATERSTANDEN AAN ZEE.

Waterstanden te Medemblik, waargenomen over de jaren 1859—1865 waren:
Gemiddelde vloed 0.09 — volzee.
" eb 0.70 — "
Buitengewoon hooge vloed van 20 December 1862 1.33 + "
" lage eb " 20 Maart 1865 1.61 — "

VERWIJZING.

Uitvoerige opgaven omtrent het beheer der polders, enz. en in het algemeen omtrent waterstaatsaangelegenheden worden gevonden in het werk: De zeeveringen en waterschappen van Noordholland door Mr. G. de Vries, Az. Haarlem, Johannes Enschedé en Zonen. 1864.

TOELICHTING.

De polders op de kaart hebben de kleur van den boezem, waarop zij uitwateren, in verschillende tinten.

Polders, door een bies van donkerder tint omgeven, brengen het water niet regtstreeks op den boezem; maar eerst op een anderen polder, of op een gemeenschappellijken binnenboezem. De alzoo bij elkander behoorende polders hebben gelijke tint.

Hooge gronden, boezem- en vlietlanden zijn niet gekleurd.

Regtstreeks op zee uitwaterende voorboezems van molens, hebben de kleur, die gedaacht kan worden aan de zee en rivieren als algemeene boezem te zijn gegeven.

Voorboezems van molens, al zijn zij ook door een sluisje met wachtdeur van den boezem gescheiden, zijn voorgesteld als tot dien boezem behoorende.

Molensluisjes en inlaatduikers zijn niet in het rood aangewezen, uitgezonderd die in een zeevering zijn gelegen.

Tot meer duidelijke aanwijzing van de boezemwateren zijn daarbij de benamingen in het rood gesteld.

VERKLARING DER TEEKENS.

- Schepradwatermolen.
- Vijzelwatermolen.
- Teeken ter onderscheiding van seinmolens.
- Kleine watermolen.

Bij bemalingsverklaringen, die het water op den boezem uitslaan, is geen cijfer gesteld; bij die, welke het aan de uitslaande molens toemalen, het cijfer 2; bij weder lager geplaatste het cijfer 3; enz.

- Uitwateringsluis (U. sl.) } Sluizen die U. sl. en S. sl. tevens zijn, of die tot een ander doel dienen, zijn aangewezen door het eerste teeken en nader omschreven.
- Schutsluis (S. sl.) }
- Druker onder door een waterleiding.

- Overtoom.
- Peilschaal.
- Peilmerksteen.
- Zomerpeil van polders.
- Dijkshoogte.
- Kade hoogte.

- Straat-, grind-, schulpwegen, enz.
- Zeedijk met kunstmatige verdediging.

De grootte der polders is gegeven in Bunders, volgens meting op de kaart. Getallen, met het teeken + of — er voor geplaatst, geven hoogten aan in ellen boven of beneden Amsterdamsch peil (A.P.)

BOEZEMS.

Kleur van de regtstreeks op zee uitwaterende voorboezems en polders. (Veronderstelde kleur van de zee.)

Voorboezem van den Wieringerwaard. (Regtstreeks op zee uitwaterend.) (Zie Medemblik 3.)

Raakmaatsboezem.

Oppervlakte der polders, die op den boezem uitwateren, ongeveer 17100 B. De waterstanden van den boezem worden niet geregeld waargenomen.

Het maalpeil is 0.14.
Het zomerpeil 0.65.

De hoogte der kaden is in den regel — 0.08 tot + 0.25, en reikt voor den polder Veenhuizen tot + 1.00.

Tot waterlozing heeft Raakmaatsboezem:

Een uitwateringsluis te Aartswoud, waardoor het water in een uitwateringskanaal komt, strekkende langs den binnenberm van den zeedijk des Groetpolders, waaruit het door een tweede uitwateringsluis op de Zuiderzee, bij het Kolhornerdiep geloozd wordt.

Twee sluizen aan Schermerboezem, te weten:
de schutsluis de Zes Wielen bij Alkmaar, en
de uitwateringsluis te Rustenburg.

13 strijkmolens te weten:
5 bij de sluis de Zes Wielen bij Alkmaar;
4 te Oudorp en
4 te Rustenburg,

die den boezem op Schermerboezem afnalen, wanneer de loevenogenoemde sluizen door hooge waterstanden van zee of Schermerboezem gesloten moeten blijven.

Door valschtuten bij de Zes Wielen en te Oudorp bestaat er gelegenheid water van Schermerboezem op Raakmaatsboezem in te laten.

De Mient of Nidorderkoggeboezem.

Oppervlakte der polders, die op den boezem uitwateren, ongeveer 3700 B. De waterstanden van den boezem worden niet geregeld waargenomen.

Het maalpeil is — 0.40.
Het zomerpeil is — 0.65.

De hoogte der kaden viesselt af van — 0.40 tot — 0.18.

De boezem wordt afgemalen door vijf vijzelmolens, staande benevonden Lutje-winkel, die het water uitslaan op den boezem het Kolhornerdiep.

De boezem kan door de schutsluis aan het Nidorderperveent, met Raakmaats-boezem, en door de Verlaatsluis, een schutsluis in de Kromme Gouw bij Kolhorn, met den Schagerkoggeboezem in gemeenschap gebragt worden.

De Schagerkoggeboezem.

Oppervlakte van de polders, die op den boezem uitwateren, ongeveer 3300 B. De waterstanden van den boezem worden niet geregeld waargenomen.

Het maalpeil is — 0.33.
Het zomerpeil is — 0.60.

De hoogte der kaden is — 0.30.

De boezem wordt afgemalen door een scheprad- en twee vijzelmolens, staande bij Kolhorn, die het water uitslaan op den boezem het Kolhornerdiep.

De boezem kan door de Verlaatsluis, een schutsluis in de Kromme Gouw bij Kolhorn, met de Mient of den Nidorderkoggeboezem in gemeenschap gebragt worden.

Boezem het Kolhornerdiep.

Oppervlakte der polders, die op den boezem uitwateren, met inbegrip van de Nidorder en Schagerkoggen, ongeveer 8500 B.

De waterstanden van den boezem worden niet geregeld waargenomen.

Het maalpeil is + 0.70.

De hoogte der kaden is + 1.00.

Tot waterlozing heeft de boezem het Kolhornerdiep een schutsluis, gelegen voor den mond van dat diep.